

ת"פ 32585/03/21 - מדינת ישראל נגד יעקוב קוואסמה, פלוני א', פלוני ב'

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 32585-03-21 מדינת ישראל נ' קוואסמה (עציר) ואח'

נוסח מותר בפרסום

10.11.2021

לפני כבוד השופטת תמר בר-אשר

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשמים

1. יעקוב קוואסמה

2. פלוני א'

3. פלוני ב' (קטין)

באת-כוח המאשימה: מפרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

בא-כוח הנאשמים: עו"ד מוחמד מחמוד

גזר דין

והכרעת דין משלימה בעניין נאשמים 2 ו-3

בדין מיום 26.8.2021 הודו שלושת הנאשמים במסגרת הסדר טיעון בעובדות כתבי אישום מתוקנים. בהתאם להכרעת דין ממועד זה, הנאשם 1, קוואסמה, יליד 2.9.2001, הורשע בהתאם להודאתו בעבירות שבהן הואשם, ואילו בעניין הנאשם 2, פלוני א', קטין יליד 2004x.x. ובעניין הנאשם 3, פלוני ב', קטין יליד 2004x.x., נקבע כי עברו את העבירות שבהן הואשמו.

הנאשם 1 שהואשם רק באישום הראשון, הורשע בעבירות הבאות: **השתתפות בהתפרעות**, לפי סעיף 152 בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - **חוק העונשין** או **החוק**); **מעשה טרור של ניסיון הצתה שנעשה בצוותא**, לפי סעיפים 448(א) סיפה, 25 ו-29 בחוק העונשין בצירוף סעיף 37 בחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016 (להלן - **חוק המאבק בטרור**); **פעולה בנשק למטרות טרור שנעשתה בצוותא**, לפי סעיף 30(א) בחוק המאבק בטרור וסעיף 29 בחוק העונשין.

הנאשם 2 שהואשם בשני האישומים, נקבע כי עבר את העבירות הבאות: **השתתפות בהתפרעות**, לפי סעיף 152 בחוק העונשין; **מעשה טרור של ניסיון הצתה שנעשה בצוותא**, לפי סעיפים 448(א) סיפה, 25 ו-29 בחוק העונשין בצירוף סעיף 37 בחוק המאבק בטרור; **פעולה בנשק למטרות טרור שנעשתה בצוותא**, לפי סעיף 30(א) בחוק המאבק בטרור וסעיף 29 בחוק העונשין; **מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה שנעשה בצוותא**, לפי סעיפים 329(א)(2) ו-29 בחוק העונשין בצירוף סעיף 37 בחוק המאבק בטרור.

הנאשם 3 שהואשם רק **באישום הראשון**, נקבע כי עבר את העבירות הבאות: **השתתפות בהתפרעות**, לפי סעיף 152 בחוק העונשין; **מעשה טרור של ניסיון הצתה שנעשה בצוותא**, לפי סעיפים 448(א) סיפה, 25 ו-29 בחוק העונשין בצירוף סעיף 37 בחוק המאבק בטרור; **פעולה בנשק למטרות טרור שנעשתה בצוותא**, לפי סעיף 30(א) בחוק המאבק בטרור וסעיף 29 בחוק העונשין.

I חלק כללי

הסדר הטיעון

2. בהתאם להסדר הטיעון, הוסכם כי כתבי האישום יתוקנו והנאשמים יודו בעובדותיהם.

בעניין הנאשם 1 הוסכם כי יורשע על-פי הודאתו בעבירות שבהן הואשם, ובהיעדר הסכמה בעניין העונש, הצדדים יטענו לעונש לאחר הגשת תסקיר מטעם שירות המבחן בעניינו.

בעניין הנאשמים 2 ו-3 הוסכם כי ייקבע שעברו את העבירות שבהן הואשמו וכן הוסכם העונש שיושת עליהם לאחר שיתקבל תסקיר מטעם שירות המבחן בעניינם. בהתאם לכך הוסכם, כי על הנאשם 2 יושתו 17 חודשי מאסר בפועל ועל הנאשם 3 יושתו 12 חודשי מאסר בפועל. כן הוסכם כי על כל אחד מהם יושתו גם מאסרים מותנים וקנס.

3. הטיעונים לעונש נשמעו בדיון מיום 1.11.2021.

עובדות כתבי האישום המתוקנים

4. **החלק הכללי:** על-פי עובדות כתבי האישום המתוקנים, קודם לאירועים המתוארים בהם, קשר הנאשם 1 קשר עם מוחמד קוואסמה ומחמד עותמאן להשתתף יחד בהפרות סדר נגד כוחות הביטחון במחנה הפליטים שועפאט, כקבוצה מאורגנת ומתואמת (להלן - **החוליה**).

5. **האישום הראשון - בעניין שלושת הנאשמים:** עניינו של אישום זה, עבירות השתתפות בהתפרעות, מעשה טרור של ניסיון הצתה ופעולה בנשק למטרות טרור אשר נעשו בצוותא.

על-פי עובדותיו של אישום זה, במהלך חודש אפריל או מאי 2020, סמוך למחסום הכניסה למחנה הפליטים שועפאט, הייתה התקהלות לשם הפרות הסדר שבה השתתפו משתתפים רבים ובהם חברי החוליה והנאשמים בהיותם רעולי פנים. עוד קודם לכן, הכין מוחמד עותמאן בקבוקי תבערה ורכש זיקוקים אשר שימשו את חברי החוליה במהלך ההתפרעות. במהלך ההתפרעות, יידו חברי החוליה והנאשמים, בצוותא, בקבוקי תבערה, זרקו אבנים וירו כוורת זיקוקים אל עבר

שער הכניסה אל מחנה הפליטים שועפאט וזאת מתוך מניע גזעני-לאומני.

בעניין הנאשמים 2 ו-3 נטען, כי עשו כן מתוך מטרה למנוע את כניסת שוטרי משמר הגבול אל מחנה הפליטים שועפאט.

6. **האישום השני - בעניין הנאשם 2:** עניינו של אישום זה עבירת מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה.

על-פי עובדותיו של אישום זה, ביום 25.12.2020 בשעות אחר הצהריים הייתה במחנה שועפאט התקהלות לשם הפרות סדר, שבה השתתף הנאשם 2 עם כחמישה עשר מתפרעים, חלקם רעולי פנים שירו מספר רב של זיקוקים, ידו אבנים ועשרות בקבוקי תבערה אל עבר שוטרי משמר הגבול ואנשי כוחות הביטחון ששהו אותה עת במחסום הכניסה אל מחנה הפליטים ובפילבוקס בכניסה למקום, והכול מתוך מניע לאומני-אידיאולוגי. ההתפרעות המתוארת נמשכה מספר שעות, בעוד חלק מבקבוקי התבערה התלקחו וחלקם אף פגעו סמוך לשוטרים ולאנשי כוחות הביטחון.

עניינם של נאשמים אחרים

7. במסגרת ישיבת הטיעונים לעונש טענו הצדדים כי נוסף על ההליך הנדון, הוגשו עוד כתבי אישום בקשר לאירועים המתוארים בכתב האישום הנדון. בכלל זה ת"פ 56020-02-21 (להלן - **ההליך המקביל**) נגד שמונה נאשמים, ששה קטינים ושני בגירים צעירים, אשר חלקם היו מעורבים באירועים המתוארים בכתב האישום הנדון וחלקם השתתפו גם באירועים נוספים או באירועים אחרים שנסיבותיהם דומות (הליך זה נדון לפני כבוד השופטת ח' מ' לומפ). נכון להיום, עניינם של שישה מבין הנאשמים בהליך המקביל הסתיים במסגרת הסדרי טיעון, כלהלן.

הנאשם 1, קטין יליד שנת 2004, הורשע בקשר לשבעה אירועים, לאחר שצירף שני כתבי אישום נוספים (אישומים 2, 4 ו-5 בהליך המקביל; שלושה אירועים בשלושה אישומים בהליך שנדון בת"פ (מחוזי ירושלים) 5074-12-19; אירוע שבעניינו הואשם בת"פ (שלום-נוער, ירושלים) 13178-08-21). בקשר לכל אלו הורשע בעבירות הבאות: שלוש עבירות מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה; שלוש עבירות השתתפות בהתפרעות; מעשה טרור של ניסיון הצתה; פעולה בנשק למטרות טרור; שתי עבירות ניסיון היזק בזדון; שתי עבירות מעשה פזיזות ורשלנות; ניסיון תקיפת שוטר; ירי מנשק חם באזור מגורים; שתי עבירות הפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות; נשיאת נשק והובלתו; ניסיון הצתה; הפרת הוראה חוקית. הסדר הטיעון בעניינו כלל עונש מוסכם, אשר אומץ בגזר הדין מיום 25.10.2021 ובהתאם לכך הושתו עליו 4.5 שנות מאסר בפועל ומאסרים מותנים.

הנאשם 2, קטין יליד שנת 2006, הורשע בקשר לאירוע אחד (אישום 2), בעבירת מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה. הסדר הטיעון בעניינו לא כלל הסכמה בעניין העונש ובהתאם לגזר הדין מיום 4.7.2021 הושתו עליו 10 חודשי מאסר בפועל ומאסרים מותנים.

הנאשם 3, קטין יליד שנת 2005. טרם ניתן גזר הדין בעניינו (דיון בעניין הטיעונים לעונש ומתן גזר הדין קבוע ליום

23.11.2021), אולם ביום 26.10.2021 נקבע כי היה מעורב בשני אירועים (אישומים 2 ו-3) וכי עבר שתי עבירות מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה, מעשה טרור של הצתה, פעולה בנשק למטרות טרור והשתתפות בהתפרעות. בהתאם להסדר הטיעון שעליו הודיעו הצדדים, הוסכם כי הצדדים יעתרו להשית עליו 33 חודשי מאסר בפועל ומאסר מותנה.

הנאשם 4, קטין יליד שנת 2004, טרם ניתן גזר הדין בעניינו (דיון בעניין הטיעונים לעונש ומתן גזר הדין קבוע ליום 8.11.2021), אולם ביום 2.11.2021 נקבע כי היה מעורב בשני אירועים (אישומים 1 ו-2) וכי עבר עבירות השתתפות בהתפרעות, מעשה טרור של ניסיון הצתה, ומעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה. בהתאם להסדר הטיעון שעליו הודיעו הצדדים, הוסכם כי הצדדים יעתרו להשית עליו 22 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס.

הנאשם 5, קטין יליד שנת 2004, טרם ניתן גזר הדין בעניינו (דיון בעניין הטיעונים לעונש ומתן גזר הדין קבוע ליום 8.11.2021), אולם ביום 2.11.2021 נקבע כי היה מעורב בשלושה אירועים (אישומים 3, 4 ו-7) וכי עבר שלוש עבירות השתתפות בהתפרעות, שתי עבירות מעשה טרור של ניסיון הצתה, שתי עבירות פעולה בנשק למטרות טרור, וניסיון תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות. בהתאם להסדר הטיעון שעליו הודיעו הצדדים, הוסכם כי הצדדים יעתרו להשית עליו 22 חודשי מאסר בפועל, הפעלת מאסר מותנה למשך 6 חודשים, חציו בחופף, כך שמשך תקופת המאסר הכוללת תהיה 25 חודש וכן מאסר מותנה וקנס.

הנאשם 8, קטין יליד שנת 2003, הורשע בקשר לשני אירועים (אישומים 3 ו-4), שתי עבירות מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה, מעשה טרור של הצתה ועבירות השתתפות בהתפרעות. בנוסף לכך הוא צירף הליך נוסף (ת"פ (שלום-נוער, ירושלים 74653-12-20), שבעניינו הורשע בתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו ובעבירת נהיגה ברכב מנועי ללא רישיון לרכב וללא רישיון נהיגה וכן בעבירות תעבורה נוספות (אי הדלקת אורות, אי חבישת קסדה ברכיבה על אופנוע, אי ציות לשוטר). הסדר הטיעון בעניינו כלל עונש מוסכם, אשר אומץ בגזר הדין מיום 26.10.2021 ובהתאם לכך הושטו עליו 27 חודשי מאסר בפועל, הופעל מאסר מותנה למשך 3 חודשים בחופף ומאסרים מותנים.

עניינם של שני הנאשמים הבגירים - הנאשם 6, יליד שנת 2002 והנאשם 7, יליד שנת 2002 - טרם הסתיים. מכל מקום, עניינם חמור מזה של הנאשמים הנדונים, מאחר שעל-פי כתב האישום בעניינם, כל אחד מהם היה מעורב בחמישה אירועים (אישומים 1, 3, 4, 6 ו-7).

II דיון בעניין הנאשם 1

תסקיר שירות המבחן בעניין הנאשם 1

8. על-פי תסקיר שירות המבחן (מיום 25.10.2021), ולדברי הנאשם 1, משפחתו נורמטיבית, חמה ותומכת. הוא הבן השלישי מבין שישה ילדים. אביו נגר ואמו עקרת בית. הוא סיים תשע שנות לימוד ולאחריהן נעצר ונדון לשבעה

חודשי מאסר בפועל. לאחר שחרורו ממאסר זה, החליט שלא להמשיך ללמוד והוא השתלב בעבודות שיפוצים וחשמל.

לפני כשנתיים עבר תאונת עבודה שכתוצאה ממנה נקטעה אחת מאצבעותיו ולכן הוא בחר להתמקד בשיקום כף ידו. בשל מגבלותיו, אף התקשה במציאת עבודה מתאימה ולכן משפחתו תמכה בו מבחינה כלכלית. לדבריו, בתקופת לימודיו נתקל בקשיים וכבר מגיל צעיר חבר לנוער שולי, תוך התנהגות בעייתית מצדו. עם זאת לדבריו, בשנים האחרונות התרחק מגורמי סיכון והתמקד בשיקום בריאותו. הוא אף ביטא את רצונו ואת כוונתו להשתלב בעבודה שתתאים לו.

9. לחובת הנאשם 1 שלוש הרשעות קודמות (כפי שיפורט בהמשך), שבעטיין נדון לעונשי מאסר בפועל למאסרים מותנים ולתשלום קנסות. אף כיום תלוי ועומד נגדו תיק חקירה מחודש ספטמבר 2020, שבעניינו טרם הוגש נגדו כתב אישום. בעניין העבירות הנדונות נאמר בתסקיר, כי הוא התקשה להכיר באחריותו למעשים ולהבין את חומרתם. למרות הודאתו בבית המשפט, טען בפני שירות המבחן כי הואשם בעבירות הנשענות על דיווחים כוזבים וכי כיום הוא נמנע ממעורבות במעשים מהסוג שבהם הואשם. הוא אף טען, כי הוא משלם מחיר כבד על מעצרו, בעוד שהמעשים שבהם הורשע נוגדים את עמדותיו ואת החינוך שקיבל בביתו.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם 1 התקשה לשמור על יציבות במסגרות השונות וכי הוא נושא עמו תחושות כישלון ואכזבה מהישגיו הלימודיים והתפקודיים. כבר מגיל צעיר חבר לנוער שולי ועברייני והיה מעורב בהתנהלות עבריינית. הוא אף מתקשה לבחון את מעשיו ואת השלכותיהם הקשות ואף נראה כי טרם גיבש את זהותו האישית. הוא מנסה למצוא קבוצות שייכות שיעניקו לו כוח ומשמעות, גם במחיר התנהלות עבריינית. למרות הצהרותיו על עמדותיו לגבי כוחות הביטחון, נראה כי תפיסתו בעניין זה אמביוולנטית ומורכבת וכי מניעיו למעשיו היו בין השאר, כעס ותסכול כלפי גורמי אכיפת החוק. על-פי הערכת שירות המבחן, כל אלו הם בגדר גורמי סיכון להישנות עבירות חוזרות בעתיד. עם זאת נאמר, כי מערכת ערכיו הבסיסית נורמטיבית וכי הוא ביטא שאיפה ורצון לניהול אורח חיים נורמטיבי ומתפקד. כמו כן, התמקדותו בשיקום בריאותו, חיפוש אפיק תעסוקתי והמחיר האישי שהוא משלם לנוכח מעצרו, הם בגדר גורמים מרתיעים וכי יש בהם כדי להצביע על סיכוי לשיקום.

10. התרשמות שירות המבחן כי הנאשם 1 אימץ דפוסיים בעייתיים ועמדות מסוכנות, אשר הובילו אותו להתנהלות העבריינית ופורצת הגבולות. כן הודגשו הכחשת המעשים, העובדה שהוא מתקשה לבחון את חומרתם, התנהלותו הפוגענית, קשייו להפיק לקחים ואף העובדה שהוא חוזר ועובר עבירות דומות בין השאר, על רקע קשריו עם גורמים בעייתיים. בשל כל אלו, המלצת שירות המבחן היא להציב לו מסגרת ברורה, מוגדרת, המציבה גבול חיצוני ומרתיעה, אשר תמחיש את חומרת המעשים. בהתאם לכך הומלץ להשית עליו מאסר בפועל, אשר ישמש גורם מרתיע, אך זאת תוך התחשבות בגילו הצעיר ובהשלכות הקשות שיש לאווירה הבעייתית של בית הכלא.

הראיות לעונש

11. **הראיות לעונש מטעם המאשימה בעניין הנאשם 1:**

ת/1 - גיליון הרשעות קודמות, שלפיו לחובת הנאשם **1 שלוש** הרשעות קודמות כלהלן: משנת 2017 בשתי עבירות השתתפות בהתפרעות, עבירת הפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות, שלוש עבירות ניסיון תקיפת שוטר, אחת כשהתוקף מזוין בנשק, כדי להכשיל את השוטר בתפקידו ואחת כשאת העבירה עברו שלושה או יותר. בשל עבירות אלו הושתו עליו שבעה חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס בסך 5,000 ₪; משנת 2018 בעבירת ניסיון הצתה על רקע לאומני שנעברה בצוותא, בעטיה הושתו עליו שניים-עשר חודשי מאסר בפועל ומאסרים מותנים; משנת 2018 בעבירת הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, שבעטיה הושתו עליו מאסר מותנה וקנס בסך 1,800 ₪.

ת/2 - מאסר מותנה למשך שישה חודשים שהושת על הנאשם **1** בגזר הדין שניתן בת"פ (שלום-נוער, ירושלים) 60391-12-16 (כבוד השופט ש' לייבו) מיום 2.10.2017.

ת/3 - מאסר מותנה למשך ארבעה חודשים, שהושת על הנאשם **1** בגזר הדין שניתן בת"פ (מחוזי-נוער, ירושלים) 9422-05-18 (כבוד השופט א' רובין) מיום 31.10.2018.

12. ראיות לעונש מטעם הנאשם 1: נ/1 - מסמכים רפואיים בעניין קטיעת חלק מאגודל יד ימין, שהיא ידו הדומיננטית, בעקבות תאונת עבודה בחודש יוני 2020 (לאחר מועד העבירות).

טענות הצדדים בעניין העונש, לרבות דברי הנאשם 1

טענות המאשימה

13. באת-כוח המאשימה עמדה על כך שהערכים המוגנים שנפגעו מהעבירות הם ערך החיים, שלום הציבור, שלמות הגוף, שלטון החוק והסדר הציבורי. זאת בהדגישה כי מעשיי "ידיו אבנים", השלכת בקבוקי תבערה וירי זיקוקים, הם בגדר נשק ובהצטרף אמצעים אלו יחד, מדובר בנסיבות חמורות ומסוכנות, המחייבות ענישה מחמירה. כך במיוחד אם ההרשעה היא גם לפי חוק המאבק בטרור, הקובע את כפל העונש לעבירה הנעברת על-פיו.

בעניין נסיבות העבירות נטען, כי מעשיי הנאשם **1** נעשו לאחר תכנון ולאחר קשירת קשר עם נאשמים נוספים, לרבות אלו שהאשמו בהליך המקביל שנזכר לעיל. דובר בהפרות סדר, בהתפרעות ובעבירות שנעברו כלפי כוחות הביטחון בעוד הנאשמים היו רעולי פנים. חלקו של הנאשם **1** הוא מכוח ביצוע בצוותא, בעוד שכל האמצעים שנזכרו, בקבוקי תבערה, זיקוקים ואבנים, נורו והושלכו כלפי כוחות הביטחון מתוך מניע לאומני-אידיאולוגי. בנסיבות אלו הדגישה המאשימה, כי הנזק הפוטנציאלי היה עצום, בייחוד במקום שמדובר באירועים שחזרו על עצמם פעם אחר פעם.

בעניין הצורך להחמיר בענישה, הפנתה באת-כוח המאשימה אל פסק הדין בע"פ 1466/20 **מדינת ישראל נ' פלוני** (22.7.2020) (להלן - **ע"פ 1466/20 פלוני**), אשר על-פיו הוחמר עונשו של קטין, תוך קביעה כי הוראות חוק המאבק בטרור מחייבות החמרת עונשם של עוברי עבירות לפי חוק זה.

14. בעניין מדיניות הענישה הנוהגת, הפנתה באת-כוח המאשימה אל פסקי הדין הבאים: ע"פ 4702/15 **עביד נ' מדינת ישראל** (20.4.2016), שבו נדון ערעור על גזר הדין בת"פ (מחוזי ירושלים) 1847-05-14 **מדינת ישראל נ' עביד** (3.6.2015); ת"פ (מחוזי ירושלים) 25089-02-21 **מדינת ישראל נ' טאהא** (13.9.2021) (להלן גם - **עניין טאהא**); ע"פ 2390/17 **מריזק נ' מדינת ישראל** (28.12.2017); ע"פ 4400/13 **עבאסי נ' מדינת ישראל** (3.2.2014); ע"פ 1466/20 **פלוני**; ע"פ 9821/16 **פלוני נ' מדינת ישראל** (30.11.2017).

פסקי דין אלו יידונו בהמשך הדברים, במסגרת הדיון במדיניות הענישה הנוהגת.

15. עמדת המאשימה היא כי על מתחם העונש ההולם להיקבע בין 24 ל-44 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר מותנה.

בעניין קביעת העונש בגדרי מתחם העונש, טענה המאשימה, כי נשקלו הודאת הנאשם 1, החיסכון בזמן השיפוטי וגילו הצעיר. מנגד, נשקל תסקיר שירות המבחן השלילי, העובדה שלחובתו שלוש הרשעות קודמות בעבירות מהסוג שבעניינו הורשע עתה ושני מאסרי מותנים בני הפעלה. עוד הדגישה את המלצת שירות המבחן להשית על הנאשם 1 ענישה מרתיעה, בדרך של מאסר בפועל וזאת בין השאר, בשל גורמי הסיכון הרבים להישנות עבירות מצדו.

לפיכך טענה באת-כוח המאשימה, כי יש למקם את עונשו בשליש העליון של מתחם העונש וכן להשית עליו מאסר מותנה משמעותי, אשר ישמש גורם מרתיע. עוד עתרה להפעיל את שני המאסרים המותנים, כך שכל אחד מהם יופעל במצטבר לעונש שיושת בהליך הנדון. זאת לטענתה, לנוכח העובדה ששניהם הושטו עליו בשל עבירות מהסוג הנדון עתה, שאותן עבר תוך תקופה קצרה.

טענות בא-כוח הנאשם 1

16. בא-כוח הנאשם 1 טען כי עמדת המאשימה בעניין הנאשם 1 מחמירה ללא הצדקה מעמדתה בעניין נאשמים אחרים באותה בפרשה. הוא הפנה אל העונשים שעליהם הסכימה המאשימה בעניין הנאשמים בהליך המקביל ובעניין שני הנאשמים הנוספים בהליך הנדון וכן הפנה לכך שרובם הואשמו בעבירות רבות יותר וחמורות יותר מהעבירות שבהן הורשע הנאשם הנדון, וכי רובם הורשעו גם בעבירת מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה. למרות זאת המאשימה הסכימה כי העונש בשל כל אירוע יהיה מאסר בפועל למשך כ-8-9 חודשים. לפיכך לטענתו, אפילו תישקל העובדה שהנאשמים האחרים בהליך הנדון ובהליך המקביל הם קטינים ואפילו יישקל עברו של הנאשם 1, אין הצדקה לכך שבשל אירוע אחד שבו היה מעורב, תעתור המאשימה להשית עליו עונש מאסר בפועל שהיקפו למעלה פי שלושה לערך מהעונשים שעליהם הסכימה בעניין מעורבים אחרים. העובדה שהנאשמים האחרים הם קטינים, אף היא אינה יכולה להצדיק זאת, לנוכח פער הגילים הנמוך בין הנאשם הנדון לבין האחרים.

17. עוד טען בא-כוח הנאשם 1, כי לא ניתן להפעיל את המאסר המותנה, שהושת על הנאשם בת"פ (מחוזי-נוער, ירושלים) 9422-05-18. אולם בחינת הטעמים שהעלה, מעלה כי לא ניתן לקבלם.

הטעם הראשון שהעלה הוא כי נקבע שהמאסר המותנה יופעל אם הנאשם 1 יורשע "בעבירה שבה הורשע... או עבירה של הצתה", בעוד שבהליך הנדון הורשע במעשה טרור של **ניסיון** הצתה, שאינו העבירה המוגמרת. טעם זה אינו יכול לעמוד מאחר שדומה כי נעלמה מעיני בא-כוח הנאשם 1 העובדה שהעבירה שבעניינה הורשע הנאשם 1 בהליך האמור, הייתה "עבירת ניסיון הצתה" (שם, פסקה 1). מכאן שמדובר באותה עבירה ולפיכך איננו נדרשים לבחינת השאלה אם תנאי שעניינו עבירה מוגמרת חל גם על עבירת ניסיון לעבור את אותה עבירה.

הטעם השני עניינו בכך שבהליך האמור הנאשם 1 נדון למאסר בפועל למשך 12 חודש החל ממועד מעצרו ביום 28.4.2018, בעוד שנקבע כי תקופת התנאי תהיה למשך שנתיים ממועד שחרורו מהמאסר. אכן, המאשימה לא הגישה אישור בדבר מועד השחרור מהמאסר, אך לא הייתה מחלוקת על כך שהנאשם 1 נשא במלוא תקופת המאסר שהושתה עליו. אפילו שוחרר מוקדם יותר, בכל מקרה עולה כי העבירות שעניין ההליך הנדון נעברו במהלך תקופת התנאי. שכן, המאסר הסתיים לכל המאוחר ביום 28.4.2019 ולפיכך תקופת התנאי הסתיימה לכל המאוחר ביום 28.4.2021. כך בעוד שהעבירות הנדונות נעברו כשנה קודם לכן, בחודשים אפריל או מאי 2020.

18. בדומה טען בא-כוח הנאשם 1, כי אף המאסר המותנה שהושת על הנאשם 1 בת"פ (שלום-נוער, ירושלים) 60391-12-16, אינו חל. על-פי גזר הדין בהליך זה, הנאשם 1 נדון לשבעה חודשי מאסר בפועל וכן לשישה חודשי מאסר מותנה למשך שלוש שנים ממועד שחרורו מהמאסר. המאסר בפועל החל ביום 8.6.2017 והסתיים ביום 8.1.2018 (גם לגביו לא הגישה המאשימה אישור רשמי של תקופת המאסר).

דומה כי בעניין המאסר המותנה הזה נעלמה מעיני בא-כוח הנאשם 1 העובדה שנקבע כי משך תוקפו הוא שלוש שנים (ולא שנתיים), אשר כאמור, הסתיימו ביום 8.1.2021, בעוד שהעבירות שעניין ההליך הנדון נעברו עוד קודם לכן, בחודשים אפריל או מאי 2020.

19. בא-כוח הנאשם 1 אף טען כי אין לקבל את עמדת המאשימה כי על עונשו של הנאשם 1 להיות בשליש העליון של מתחם העונש. זאת הן בשל כך שהרשעתו היא מכוח ביצוע בצוותא, בשונה מנאשם שעבר את העבירות בעצמו, הן לנוכח עמדת המאשימה בעניין המעורבים האחרים, אשר כאמור לעיל, אשר אינה עומדת ביחס סביר לעמדתה בעניין הנאשם הנדון.

בעניין **טאהא**, שאליו הפנתה המאשימה (ואשר יידון בהמשך הדברים) הוסיף, כי מדובר בנאשם יליד שנת 2000 שלחובתו הרשעות קודמות בעבירות שונות מאלו הנדונות, אשר הורשע באירוע הקשור לפרשה הנדונה בקשר לשני אירועים (שני אישומים). חרף בעיותיו הנפשיות נקבע כי הוא כשיר לעמוד לדין. כן נקבע כי הוא עצמו יידה בקבוקי תבערה אל עבר כוחות הביטחון. למרות נסיבות אלו, הושת עליו עונש קל בהרבה מזה שמבוקש לגבי הנאשם הנדון.

20. בעניין נסיבות העבירה, הוסיף בא-כוח הנאשם 1, כי דובר באירוע אחד, בהרשעה מכוח ביצוע בצוותא וכי בשונה מהנאשמים 2 ו-3 אשר יידו בצוותא בקבוקי תבערה, זרקו אבנים וירו כוורת זיקוקים גם מתוך מטרה למנוע את כניסת שוטרי משמר הגבול אל מחנה הפליטים שועפאט, הנאשם 1 לא הואשם במעשים האמורים מתוך מטרה כאמור.

בענין נסיבותיו של הנאשם 1 טען, כי הוא הודה בכך שעבר את העבירות וכן הדגיש, כי למרות האמור בתסקיר, הוא אינו חוזר בו מהודאתו. עוד הוסיף, כי יש לשקול את מצבו הרפואי ואת הניתוח שעבר בידו, כפי שעולה מהמסמכים הרפואיים (נ/1). אמנם התסקיר אינו חיובי, אך יש להתחשב בנסיבות האישיות המורכבות של הנאשם 1, כפי שפורטו בתסקיר.

לפיכך טען בא-כוח הנאשם 1, כי לנוכח הענישה שהושתה על המעורבים האחרים, מאחר שהפסיקה שאליה הפנתה המאשימה עוסקת בנסיבות חמורות בהרבה ובנאשמים שהורשעו בקשר למספר אירועים, וכן בשל עיקרון אחידות הענישה, על עונשו של הנאשם 1 להיות לכל היותר כ-18-21 חודשי מאסר בפועל, כולל הפעלת המאסרים המותנים. אמנם לחובתו הרשעות קודמות ושני מאסרים מותנים, אך בשונה מרובם ככולם של המעורבים האחרים ומהמקרים שנדונו בפסיקה שאליה הפנתה המאשימה, הוא הורשע בשל מעורבות באירוע אחד ואף זאת, מכוח ביצוע בצוותא.

21. **דברי הנאשם 1:** בדבריו אמר כי אינו מבקש להוסיף על דברי בא-כוחו.

דין

(1) קביעת מתחם העונש ההולם

הערכים החברתיים שנפגעו מהעבירות ומידת הפגיעה בערכים מוגנים אלו

22. הערכים המוגנים אשר נפגעו מהעבירות הנדונות הם אמנם, כטענת בא-כוח המאשימה, שלום הציבור, שלמות הגוף, שלטון החוק והסדר הציבורי. כאמור בע"פ 2390/17 **מריזק נ' מדינת ישראל** (28.12.2017) (להלן - **עניין מריזק**), בהשלכת בקבוקי תבערה גלומה סכנה רבה ולפיכך יש לראות את המעשים בחומרה, אפילו לא נגרם נזק בפועל וזאת במיוחד אם העבירות נעברו על רקע אידיאולוגי, תוך ניסיון לפגיעה בכוחות הביטחון (שם, כבוד השופט ע' פוגלמן, פסקה 11):

"בית משפט זה עמד לא אחת על הסכנה הגלומה במעשים מעין אלה, העלולים לגרום לנזק רב ואף לגבות קורבנות בנפש. לפיכך נפסק כי יש להתייחס בחומרה גם למקרים שבהם לא נגרם נזק בפועל מעבירות אלו (ראו למשל ע"פ 9821/16 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פסקה 13 (30.11.2017); ע"פ 4324/16 **נגאר נ' מדינת ישראל**, פסקה 12 (31.7.2016)). הדברים מקבלים משנה תוקף כאשר העבירות האמורות מבוצעות על רקע אידיאולוגי, תוך ניסיון לפגוע בכוחות הבטחון (ע"פ 733/17 **אבו מיאלה נ' מדינת ישראל**, פסקאות 14-15 (7.6.2017))."

ההחמרה בענישה אף מתחייבת אם העבירות הן בגדר מעשה טרור, על-פי חוק המאבק בטרור, אשר על-פי סעיף 37 בחוק זה, "העובר עבירה שהיא מעשה טרור... דינו כפל העונש...". כאמור לעניין זה, "התפיסה שביסוד החמרת הענישה, היא שהיותה של עבירה מסוימת '**מעשה טרור**', כהגדרתו בחוק, הריהי '**נסיבה מחמירה אינהרנטית**'... הנה

כי כן, המחוקק הורה על החמרת הענישה ועל עליית מדרגה במאבק בטרור במישור הפלילי. ואם זוהי מצוות המחוקק, הרי שתפקידו של בית המשפט - ליישמה. לא נוכל אפוא, להנחות את עצמנו עוד לפי מדיניות הענישה שנהגה עובר לכניסתו של חוק המאבק בטרור לתוקף, ולהותיר את הוראות החוק בבחינת משפט עלי ספר, '**הלכה ואין מורין כן**' (ראו גם: ע"פ 1382/19 **אבו ח'דיר נ' מדינת ישראל**, פסקה 7 (22.1.2020))" (ההדגשות במקור) (עניין ע"פ 1466/20 **פלוני**, כבוד השופט נ' סולברג, פסקאות 12-11).

עם זאת, חרף חומרת המעשים כאמור, על-פי העובדות שבהן הודה הנאשם 1 ואשר לפיהן הורשע, חברי החוליה שעמם נמנה, יידו את בקבוקי התבערה ואת האבנים וכן ירו כוורת זיקוקים "לעבר **שער הכניסה** למחנה הפליטים", אך לא אל עבר כוחות הביטחון עצמם. לפיכך מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא בעוצמה בינונית.

בחינת מדיניות הענישה הנוהגת

23. כידוע וכפי שנאמר בעניין **מרזיק**, אשר עסק בנסיבות של יידוי בקבוקי תבערה אל עבר כוחות הביטחון ובהשתתפות בהתפרעויות, "בעבירות מהסוג הנדון... קיים מנעד רחב של עונשים בהתאם לטיבו של המעשה ולנסיבותיו האישיות של העושה, כשהמגמה בשנים האחרונות היא לעבר החמרה בענישה (ע"פ 5300/16 **מדינת ישראל נ' נגאר**, פסקה 16 (8.1.2007))" (שם).

לנוכח המנעד הרחב של הענישה המושתת בשל בעבירות מהסוג הנדון, דומה כי בנסיבות הנדונות יהיה זה נכון לבחון את מדיניות הענישה בעניינם של הנאשמים בהליך המקביל ובעניינם של שני הנאשמים הנוספים בהליך הנדון. זאת תוך התחשבות בכך שדובר בקטינים, גם אם פער הגילים בינם לבין הנאשם (שהיה בן 18.5 במועד העבירות) אינו רב, אך גם בהתחשב בכך שלגביהם (למעט אחד), נקבע עונש מוסכם אשר חזקה על המאשימה, כי הוא משקף את מדיניותה.

24. **הענישה המוסכמת בהליך המקביל ובעניין שני הנאשמים הנוספים בהליך הנדון:** בהתאם למפורט לעיל, הנאשם 1 בהליך המקביל נדון בהסכמה ל-4.5 שנות מאסר בפועל (54 חודש) בקשר לשבעה אירועים; הנאשם 2 בהליך המקביל נדון ל-10 חודשי מאסר בפועל בקשר לאירוע אחד (היחיד שבעניינו העונש לא היה מוסכם); לגבי הנאשם 3 בהליך המקביל, הוסכם כי יושתו עליו 33 חודשי מאסר בקשר לשני אירועים; לגבי הנאשם 4 בהליך המקביל, הוסכם כי יושתו עליו 22 חודשי מאסר בקשר לשני אירועים; לגבי הנאשם 5 בהליך המקביל, הוסכם כי יושתו עליו 22 חודשי מאסר בקשר לשני אירועים; לגבי הנאשם 8 בהליך המקביל, הוסכם כי יושתו עליו 27 חודשי מאסר בקשר לשני אירועים וכן הליך נוסף שצירף; לגבי הנאשם 2 בהליך הנדון, הוסכם כי יושתו עליו 17 חודשי מאסר בפועל בקשר לשני אירועים ונזכיר, כי נסיבות האישום הראשון מעט חמורות מאלו של הנאשם הנדון; לגבי הנאשם 3 בהליך הנדון, הוסכם כי יושתו עליו 12 חודשי מאסר בפועל בקשר לאירוע אחד, אשר אף לגביו, נסיבות האישום הראשון מעט חמורות מאלו של הנאשם הנדון.

25. **בחינת הפסיקה שאליה הפנתה המאשימה:**

(1) ע"פ 4702/15 **עבד נ' מדינת ישראל** (20.4.2016) - ערעור על גזר הדין בת"פ (מחוזי ירושלים) 1847-05-14 **מדינת ישראל נ' עבד** (3.6.2015) (כבוד השופט (כתוארו אז) א' פרקש) - המערער הורשע על-פי הודאתו בעבירות רבות במסגרת שני אישומים. באישום הראשון הורשע בחברות בארגון טרור ובאישום השני הורשע בקשר לשלושה אירועים: הראשון, שלושה מקרים של יידוי אבנים אל עבר כוחות הביטחון; השני, השתתפות בהתקהלות אסורה עם רעולי פנים, הפרות סדר יידוי אבנים וירי זיקוקים אל עבר כוחות הביטחון; השלישי, השתתפות בהתפרעות יידוי אבנים אל עבר כוחות הביטחון, אשר כתוצאה מכך נפגעו מספר שוטרים שנזקקו לטיפול רפואי.

על המערער הושטו 57 חודשי מאסר בפועל ומאסר מותנה והערעור על העונש נדחה. בגזר הדין נקבע מתחם עונש נפרד לכל אחד מהאירועים. המאשימה הפנתה אל מתחם העונש בין 12 ל-48 חודשי מאסר בפועל, אשר נקבע בעניין האירוע השני באישום השני, שעניינו יידוי אבנים וירי זיקוקים אל עבר כוחות הביטחון.

למרות הדמיון לכאורה בעבירות, בענייננו לא דובר ביידוי בקבוקי תבערה ואבנים או ירי זיקוקים אל עבר כוחות הביטחון עצמם, אלא אל עבר שער הכניסה למחנה הפליטים. כמו כן, המערער האמור הורשע בעבירות חמורות מאלו שבהן הורשע הנאשם הנדון ובכלל זה, עבירות ייצור נשק, חבלה בכוונה מחמירה ותקיפת שוטר. מכל מקום, בשל אירוע זה לבדו, הושטו על המערער 12 חודשי מאסר בפועל, פחות ממחצית העונש המבוקש.

(2) ת"פ (מחוזי ירושלים) 25089-02-21 **מדינת ישראל נ' טאהא** (13.9.2021) - דובר בשני אישומים (שני אירועים), אשר בעניין כל אחד מהם הורשע בעבירות התפרעות, מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה ופעולה בנשק למטרות טרור. נקבע מתחם עונש בין 24 ל-54 חודשי מאסר. על הנאשם, כבן 20, הועמד הרשעות קודמות, אך בעל לקות קוגניטיבית מסוימת, הושטו 30 חודשי מאסר בפועל ומאסר מותנה.

אמנם נקבע עונש בהתחשב בלקות של הנאשם, אך דובר בשני אישומים (שני אירועים), שעניינם עבירות חמורות מאלו שבהן הורשע הנאשם הנדון, בכלל זה מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה. העונש בשל כל אירוע הועמד אפוא, על 15 חודשי מאסר.

(3) **עניין מריזק** - בקשר לאישום הראשון, הורשע המערער ביציאה שלא כדין לפי החוק למניעת הסתננות. האישום השני, שאליו הפנתה המאשימה, עסק בשלושה אירועים בשלושה מועדים שונים, אשר במהלכם המערער השתתף בהתפרעויות ובהפרות סדר ואף יידה בעצמו אבנים ובקבוקי תבערה רבים אל עבר כוחות הביטחון ואף ירה בעצמו זיקוקים לעברם. בשל אירועים רבים אלו הוא הורשע בעבירות רבות, אשר כללו ניסיון הצתה, החזקת נשק, ארבע עבירות ניסיון תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, שתי עבירות מעשי פיזיות ורשלנות בחומר נפץ, שלוש עבירות התפרעות ועבירת גניבה. בקשר לאישום השני נקבע מתחם עונש בין 24 ל-48 חודשי מאסר בקשר לשני האירועים הראשונים ומתחם בין 10 ל-20 חודש בקשר לאירוע השלישי (בעניין האישום הראשון נקבע מתחם עונש בין 1-10 חודשים). על המערער הושטו 5 חודשי מאסר בפועל בקשר לאישום הראשון ו-43 חודש בקשר לאישום השני ובסך הכול 48 חודש וכן הושטו מאסרים מותנים. הערעור התקבל בחלקו, בכך שנקבע כי עונשי המאסר יחפפו, כך שיעמדו על 43 חודש.

המאשימה הפנתה אל המתחם שנקבע בקשר לשני האירועים הראשונים באישום השני. אולם לא רק שדובר בשני אירועים, בשונה מאירוע אחד בעניינו, אלא דובר במעשים חמורים מאלו שלגביהם הואשם הנאשם הנדון, אשר במהלכם יידה המערער האמור בעצמו בקבוקי תבערה רבים ואבנים אל עבר כוחות הביטחון וכן ירה לעברם זיקוקים.

(4) ע"פ 4400/13 **עבאסי נ' מדינת ישראל** (3.2.2014) - דובר בארבעה ערעורים בענינם של חמישה נאשמים בגירים (מתוך שישה בהליך שנדון בערכאה הראשונה), אשר הורשעו לאחר ניהול הוכחות בעבירות שונות (הצתה, ייצור נשק, נשיאת נשק, חבלה בכוונה מחמירה והשתתפות בהתפרעות) שעניין ידיו בקבוקי תבערה, ירי זיקוקים ויידוי אבנים אל עבר 'בית יהונתן' בשכונת סילוואן בירושלים, שבו גרות משפחות יהודיות. שניים מהנאשמים הורשעו גם בהפרת הוראה חוקית, מאחר שעברו את העבירות תוך הפרת מעצר בית בהליך אחר ומי מהם הורשע גם בקשירת קשר. בפסק הדין המקיף נדחו הערעורים על הכרעת הדין ועל גזר הדין.

לא ראיתי לנכון להידרש להליך זה (אשר ברובו עוסק בערעור על הכרעת הדין). עם זאת ובתמצית ייאמר, כי על שני הנאשמים העיקריים הושתו עונשי מאסר מכבידים, למשך 48 חודש, אולם משך המאסר שהושת על שלושת האחרים היה למשך 16, 17 ו-19 חודש.

(5) ע"פ 9821/16 **פלוני נ' מדינת ישראל** (30.11.2017) - דובר בשלושה ערעורים של ארבעה מערערים, קטין ושלושה בגירים, אשר הורשעו על-פי הודאותיהם במסגרת הסדר טיעון בעובדות כתב אישום מתוקן, אשר החזיק שבעה אישומים (האישומים החמישי והתשיעי נמחקו). כל אחד מהם הורשע בשל מספר אירועי של התפרעות והפרות סדר אשר נעשו כחלק מהשתייכותם לחוליה, אשר כללו יידוי אבנים ובקבוקי תבערה אל עבר כוחות הביטחון, ירי זיקוקים לעברם וכדומה. בשל מעשים אלו הם הורשעו בעבירות קשירת קשר, הצתה, ניסיון לתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, ייצור נשק ונשיאת נשק, השתתפות בהתפרעות ועוד. במסגרת גזר הדין נקבעו מתחמי ענישה שונים לכל אחד מהאישומים: בין 3 ל-6 שנות מאסר בעניין האישום הראשון, שבו הואשמו ארבעת המערערים בשל יידוי בקבוקי תבערה, שאחד מהם גרם להצתת חלון בית; בין 18 ל-30 חודשי מאסר בעניין כל אחד מהאישומים השני והשלישי, שבהם דובר ביידוי אבנים אל עבר כוחות הביטחון במתחם הר הבית; בין 15 ל-30 חודשי מאסר בעניין כל אחד מהאישומים הרביעי, השישי והשביעי, שבהם דובר ביידוי אבנים וברי זיקוקים אל עבר כוחות הביטחון; בין 24 ל-48 חודשי מאסר בעניין כל אחד מהאישומים השישי והשביעי, שנסיונותיהם נמצאו חמורות יותר.

על כל הארבעה נגזרו עונשי מאסר בפועל לצד עונשי מאסר מותנים, כלהלן: על הקטין, אשר הורשע בקשר לשלושה אירועים, 5 שנות מאסר; על הבגיר שהורשע בשני האישומים הראשונים (אבו סנינה), 5 שנות מאסר; על בגיר שני שהורשע בשלושה אישומים (זגל), 6.5 שנות מאסר והפעלת 6 חודשי מאסר מותנה, חציו בחופף; על הבגיר השלישי שהורשע בארבעה אישומים (קלפאווי), הושתו 7 שנות מאסר והפעלת חודשיים מאסר מותנה, חציו בחופף. במסגרת הערעור הופחת עונשו של הקטין ל-4 שנות מאסר ואילו ערעוריהם של הבגירים נדחו.

ספק בעיני אם יש בפסק הדין האמור כדי ללמד על רמת הענישה הנוהגת. דובר במי שהורשעו בעבירות רבות וחמורות באופן ניכר מאלו שבהן הורשע הנאשם הנדון; אמנם אף הם, בדומה לנאשם הנדון, היו חלק מחוליה מאורגנת, אך ניתן משקל לכך שחלק מהעבירות החמורות נעברו במתחם הר הבית, "הידוע בנפיצותו ועל כן הם עשויים לגרור השלכות

מרחיקות לכת, לנוכח קדושת מקום זה ורגישותו" (שם, כבוד השופט י' אלרון, פסקה 14). מעבר לכך, בית המשפט העליון ראה לנכון להדגיש כי דובר בענישה מחמירה וכי אף באת-כוח המדינה לא חלקה על כך. אף עולה כי אי התערבות בית המשפט בעונשם של הבגירים נבעה אך מכך שלא נמצא כי דובר בחריגה **קיצונית** מהענישה המקובלת. כאמור שם, "אין לחדד כי העונשים שהושטו עליהם **נוטים לחומרה**, עובדה שעליה לא חלקה באת-כוחה של המשיבה... עם זאת, לא מצאתי כי היא חורגת באופן **קיצוני** מהענישה המקובלת בעניינים דומים" (רק המילה "קיצוני" הודגשה במקור) (שם, פסקה 15).

לעומת זאת, ההקלה בעונשו של הקטין נבעה מכך שנמצא כי בהשוואה לרמת הענישה הנוהגת בעניין קטינים, דובר בחריגה ניכרת מהענישה המקובלת. כאמור שם, השוואה לפסיקה בעניינים של קטנים אשר הורשעו בעבירות דומות בחומרתן, הצביעה על כך ש"**רמת הענישה נמוכה במידה ניכרת מזו הנשקפת במקרה שלפנינו**" (שם, פסקה 17 והפסיקה שם). מכאן מסקנת בית המשפט, כי למרות ההצדקה לגישה המחמירה, "ניתן לקבוע על יסוד האמור לעיל כי בהשתתפות עונש של חמש שנות מאסר בפועל על מ' **יש משום סטייה מרמת הענישה הנוהגת בנסיבות דומות**, המחייבת את התערבותנו" (ההדגשה אינה במקור) (שם, פסקה 18).

בהיעדר מחלוקת על כך שפסק הדין האמור עוסק בעבירות רבות וחמורות באופן משמעותי מאלו שעבר הנאשם הנדון, ובעיקר בהיעדר מחלוקת על כך שדובר ברמת ענישה אשר אף לשיטת המאשימה, חרגה לחומרה מזו הנוהגת, ספק אם יש ללמוד מפסק דין זה לעניינו.

26. בדרך כלל, "**מדיניות הענישה הינה אך אחד הפרמטרים בהם מסתייע בית המשפט לעיצוב המתחם וכמתבקש גזירת העונש בגדרו**" (ע"פ 6390/20 מדינת ישראל נ' פלוני (10.2.2021), כבוד השופט ג' קרא, פסקה 9 והפסיקה שם (להלן - ע"פ 6390/20 פלוני)). כך גם, "**לא אחת נאמר בפסיקה כי אחדות הענישה אינה חזות הכול, אלא שיקול אחד במכלול השיקולים שעל בית המשפט לאזנם כדי להגיע לתוצאת הענישה הראויה. עקרון אחדות הענישה אינו נוסחה מתמטית ו'אינו יכול להוביל להעתקה מכאנית ומאולצת של עונשים או של שיקולי ענישה מנאשם אחד למשנהו'**" (ע"פ 2580/14 אבו ליל חסן נ' מדינת ישראל (23.9.2014))" (ע"פ 8627/14 דביר נ' מדינת ישראל (14.7.2015), כבוד השופט י' עמית, פסקה 6. כן ראו: ע"פ 3669/13 גולן נ' מדינת ישראל (18.12.2016), כבוד השופטת ע' ברוך, פסקה 21).

עם זאת, במקום שבו מדובר בענישה בשל עבירות נפוצות, שעובריהן רבים ובמיוחד אם על-פי כתב האישום דובר בחוליה אשר עברה את העבירות בצוותא, דומה כי יש ללמוד על מדיניות הענישה הנ"ג דווקא מעניינים של הנאשמים בהליך המקביל ובהליך הנדון ולא בהכרח מהליכים אחרים שבהם נדונה ענישה בשל עבירות דומות. אף נראה כי ישנה חשיבות ממעלה ראשונה להקפיד ככל הניתן על כך שמדיניות הענישה תהיה עקבית. דומה כי אף בית המשפט מחויב להקפיד הקפדה יתירה על כך שהענישה שאותה ישית על נאשמים תעלה בקנה אחד עם רמת הענישה הנהוגה.

27. בחינת העונש אשר לו **הסכימה המאשימה** לגבי הנאשמים בהליך המקביל והנאשמים הנוספים בהליך הנדון מעלה אפוא, כי מדובר בענישה שלפיה בשל כל אירוע הוסכם על עונש אשר נע בין כ-7.5 חודשי מאסר (למשל, הנאשם 1 בהליך המקביל, שהורשע בעניין 7 אירועים) לבין 16.5 חודשי מאסר (למשל, הנאשם 3 באירוע המקביל).

אכן וכאמור, "קביעת מתחם העונש ההולם אינה מלאכה אריתמטית" (למשל: ע"פ 6958/18 מצלאח נ' מדינת ישראל (22.1.2020), כבוד המשנה לנשיאה מ' מלצר, פסקה 11; ע"פ 2032/19 פלוני נ' מדינת ישראל (14.6.2020), כבוד השופט נ' סולברג, פסקה 26; ע"פ 6390/20 פלוני, פסקה 9; ע"פ 147/21 מדינת ישראל נ' ביטון (14.2.2021), כבוד השופט א' שטיין, פסקה 8). אף יש לתת משקל לכך ששאר הנאשמים (בהליך המקביל ובהליך הנדון), שלגביהם כבר נקבע עונש, הם קטינים. עם זאת, לחלקם הרשעות קודמות ומאסרים מותנים בני הפעלה וחלקם אף צירפו הליכים נוספים. כמו כן וכידוע, אף בענישה חל הכלל, "It's cheaper by the dozen", כך שאף בשל כך נמצא כי הענישה בשל כל אירוע הייתה מופחתת. אך דומה כי ניתן לומר כי מדיניותה של המאשימה אינה כנטען בטענותיה לעונש בעניינו של הנאשם הנדון. אפילו הוספנו על היקף העונש בשל כך שמדובר בבגיר, הרי שאף לפי שיטת המאשימה טווח הענישה בשל אירוע אחד שאינו בדרגת חומרה יתירה, הוא לכל היותר בין כ-10 חודשי מאסר בפועל לבין כ-18 חודש.

הנסיבות הקשורות בעבירה

28. השיקולים שנשקלו בעניין הנסיבות הקשורות בעבירות שעבר הנאשם 1 הם אלו: **ראשית**, העבירות נעברו לאחר תכנון, קשירת קשר עם אחרים, לרבות מי מאלו שהואשמו בהליך המקביל ואף נעברו במסגרת פעילותה של חוליה מאורגנת; **שנית**, העבירות נעברו במסגרת התפרעויות קשות והפרות סדר, כלפי כוחות הביטחון, בעוד הנאשמים היו רעולי פנים; **שלישית**, חלקו של הנאשם 1 הוא מכוח ביצוע בצוותא, על החומרה הכרוכה בכך, אך מנגד, מבלי שנטען כי עשה את מעשיו העבירות בעצמו; **רביעית**, העבירות נעברו מתוך מניע לאומני-אידיאולוגי; **חמישית**, פוטנציאל הנזק היה רב, אולם נשקלה גם העובדה שבפועל לא נגרם נזק; **ששית**, בשונה מהנאשמים 2 ו-3 אשר ידו בצוותא בקבוקי תבערה ואבנים וירו כוורת של זיקוקים מתוך מטרה למנוע את כניסת שוטרי משמר הגבול אל מחנה הפליטים שועפאט, הנאשם 1 לא הואשם במעשים מתוך מטרה זו. כך שחלקו היחסי לעומת האחרים, היה מועט יותר; **שביעית**, חזקה על הנאשם 1 כי הבין היטב את הפסול שבמעשיו וממילא הוא אף יכול היה להימנע ממעשיו העבירות וזאת בייחוד לנוכח הרשעותיו הקודמות בעבירות דומות.

קביעת מתחם העונש ההולם - סיכום

29. מתחם העונש נקבע בהתאם לעיקרון ההלימה, בהתחשב בכך שבנסיבות הנדונות הפגיעה בערכים החברתיים היא בעוצמה בינונית, בהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת ובייחוד בהתחשב במדיניותה של המאשימה בעניין הנאשמים הנוספים, כמפורט לעיל, וכן בהתחשב בנסיבות שבהן נעברו העבירות. בהתאם לכך, מתחם העונש ההולם בשום אופן אינו כפי שטענה המאשימה (בין 24 ל-44 חודשי מאסר בפועל).

כמבואר לעיל, מתחם העונש לפי שיטת המאשימה אינו מתיישב עם עמדתה בעניין המעורבים הנוספים, אפילו שוקלים את היותם קטינים ואף אינו מתיישב עם הפסיקה שאליה הפנתה. הרושם הבלתי נמנע הוא כי במסגרת מתחם העונש הנטען לפי שיטת המאשימה, נשקלו גם הרשעותיו הקודמות של הנאשם 1 והעובדה שתלויים נגדו שני מאסרים מותנים. כך בעוד שהמקום לשקילת נסיבות אלו אינו בעת קביעת מתחם העונש, אלא רק בעת קביעת העונש בגדרי מתחם העונש (סעיף 40א בחוק העונשין). אם לא כך, אזי לא ברור על מה ביססה המאשימה את מתחם העונש בעניין האירוע

האחד שבו השתתף הנאשם 1.

בהתאם לכל האמור, מתחם העונש ההולם בשל **האירוע האחד** שבו היה מעורב הנאשם 1, בנסיבות אשר פורטו לעיל, הוא אם כן, **בין כ-10 חודשי מאסר בפועל לבין כ-18 חודש** (בדומה לטווח הענישה בהתאם למדיניות הענישה הנוהגת).

(2) גזירת עונשו של הנאשם 1 ושקילת נסיבותיו

30. **נסיבותיו של הנאשם 1 (שאינן קשורות במעשי העבירות):** הנאשם 1, יליד שנת 2001, היה כבן 18.5 במועד העבירות והיום הוא כבן 21. השיקולים אשר נשקלו בעניינו הם כלהלן: **ראשית**, ניתן משקל של ממש לגילו הצעיר במועד העבירות, אשר היה קרוב לגיל קטינות; **שנית**, הודאתו בעובדות כתב האישום והרשעתו על-פי הודאתו, הביאו לחסכון בזמן שיפוטי. לאחר הגשת התסקיר מטעם שירות המבחן, שממנו השתמעה חזרת הנאשם 1 מהודאתו, חזר בא-כוחו ואישר בשמו את הודאתו בעובדות כתב האישום. עם זאת מהאמור בתסקיר ניכר כי הוא לא הפנים את חומרת מעשיו, לא הכיר באחריותו למעשים ואף לא הביע חרטה. אף עלה כי ישנם לא מעט גורמי סיכון להישנות עבירות דומות מצדו ואף הומלץ בתסקיר על השתת ענישה מחמירה ומרתיעה; **שלישית**, לחובתו שלוש הרשעות קודמות בעבירות דומות לאלו הנדונות ואף שני מאסרים מותנים בני הפעלה. חרף זאת, לא נראה כי היה בהם כדי להרתיעו מלחזור ולעבור את העבירות הנדונות; **רביעית**, ניתן משקל לנסיבות חייו המורכבות כמפורט בתסקיר וכן נשקלה פציעתו הקשה בידו לאחר שעבר את העבירות הנדונות, הניתוח שעבר, קטיעת האגודל בידו הפעילה ותהליך השיקום שככל הנראה טרם הושלם (כפי שעולה מהמסמכים הרפואיים - נ/1); **חמישית**, ניתן משקל לגורמי הסיכוי לשיקומו, כפי שפורטו בתסקיר. בכלל זה, העובדה שמערכת ערכיו הבסיסית נורמטיבית, כי ניכרים שאיפותיו ורצונו לנהל אורח חיים נורמטיבי ולמצוא מקור תעסוקה מסודר, וכן כי מודעותו למחיר האישי שהוא משלם בשל מעצרו, משמשת גורם מרתיע מפני הישנות עבירות.

31. **גזירת העונש המתאים לנאשם:** איזון כל השיקולים שעליהם עמדנו, לרבות שקילת עמדת המאשימה, עמדת בא-כוח הנאשם וטענותיהם, מוביל לכך שאמנם יש להעמיד את עונש המאסר שיושת על הנאשם 1 בחלקו העליון של מתחם העונש ההולם, אך לא ברף העליון ממש.

לנוכח הרשעותיו הקודמות והעובדה שלא היה בהן ובמאסרים המותנים כדי להרתיעו מלחזור על העבירות, אף נשקל הצורך בהרתעתו האישית (סעיף 40 בחוק). כמו כן, לנוכח העובדה שמדובר בעבירות נפוצות שחומרה רבה בצדן, אף נשקל הצורך בהרתעת הרבים (סעיף 40 בחוק). בהתאם לכך, עונש המאסר בפועל בשל ההליך הנדון יהיה **למשך 16 חודש** ולצדו מאסר מותנה מרתיע.

32. **הפעלת המאסרים המותנים:** כאמור לעיל, שני המאסרים המותנים התלויים נגד הנאשם 1 הם בני הפעלה וכפי שנקבע לא אחת, בדרך כלל מאסרים מותנים לא יופעלו בחופף לענישה הנקבעת בהליך שבמסגרתו הופעלו (ע"פ 7907/14 ואזנה נ' מדינת ישראל (22.2.2015), כבוד השופט מ' מזוז, פסקה 14). עם זאת, בהתחשב בגילו הצעיר

של הנאשם 1, מחצית מכל אחד מהמאסרים המותנים תחפוף את הענישה בהליך הנדון ומחציתה תצטבר לה.

33. **שאלת החיוב בקנס:** בשל משך המאסר, גילו הצעיר של הנאשם 1 והעובדה שלא נגרם נזק ממעשיו, לא מצאתי לנכון להשית קנס.

34. **גזר הדין בעניין הנאשם 1 - סיכום:**

א. (1) מאסר בפועל למשך **ששה-עשר חודש**, החל מיום מעצרו ביום 8.3.2021.

(2) הפעלת המאסר המותנה **למשך שישה חודשים** שהושת בת"פ (שלום-נוער, ירושלים) 60391-12-16 (מיום 2.10.2017), **חציו (שלושה חודשים) בחופף וחציו (שלושה חודשים) במצטבר.**

(3) הפעלת המאסר המותנה **למשך ארבעה חודשים**, שהושת בת"פ (מחוזי-נוער, ירושלים) 9422-05-18 (מיום 31.10.2018), **חציו (חודשיים) בחופף וחציו (חודשיים) במצטבר.**

סך כל תוקפת המאסר בפועל היא **עשרים ואחד חודשי מאסר בפועל**, החל מיום המעצר, ביום 8.3.2021.

ב. (1) מאסר מותנה למשך שישה חודשים. הנאשם 1 לא יישא עונש זה, אלא אם כן יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר עבירת הצתה, ניסיון לעבור עבירת הצתה או כל אחת מהעבירות הנוספות שבהן הורשע בהליך זה או ניסיון לעבור עבירה מהעבירות שבהן הורשע או עבירה אחרת לפי חוק המאבק בטרור. תנאי זה לא יחול על עבירת התפרעות.

(2) מאסר מותנה למשך שלושה חודשים. הנאשם 1 לא יישא עונש זה, אלא אם כן יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר עבירת התפרעות.

III **דין בעניין הנאשם 2**

35. **הכרעת הדין:** הנאשם 2, קטין יליד 2004x.x, הודה במסגרת הסדר טיעון בעובדות כתב האישום המתוקן, כפי שפורטו לעיל. בהתאם לכך נקבע כי עבר את העבירות שבהן הואשם **בשני האישומים**, כלהלן: השתתפות

בהתפרעות (סעיף 152 בחוק); מעשה טרור של ניסיון הצתה (סעיפים 448(א) סיפה, 25 ו-29 בחוק וסעיף 37 בחוק המאבק בטרור); פעולה בנשק למטרות טרור (סעיף 30(א) בחוק המאבק בטרור וסעיף 29 בחוק); מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה (סעיפים 329(א)(2) ו-29 בחוק וסעיף 37 בחוק המאבק בטרור).

בהיעדר מחלוקת בעניין שאלת ההרשעה ולאחר בחינת תסקיר שירות המבחן בעניינו, הנאשם 2 מורשע בכל העבירות האמורות.

36. **הסדר הטיעון:** על-פי הסדר הטיעון, הוסכם כי על הנאשם 2 יושתו 17 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס.

37. **תסקיר שירות המבחן לנוער:** הנאשם 2 הוא הבן השני מבין אxxxxx ילדים. אביו אxxxxx, העובד גם באxxxxx, אמו אxxxxx, שעבדה בעבר באxxxxx וכיום היא עקרת בית. המשפחה יציבה מבחינה כלכלית, אינה מוכרת לשירותי הרווחה וכל ילדיה משולבים במערכת החינוך ומתפקדים היטב. המשפחה גרה במחנה הפליטים שועפאט סמוך לכניסה למחנה. בשל חששות ההורים מחשיפת ילדיהם לבעיות אלימות וסמים האופייניות לאזור מגוריהם, הם שוקלים לעזוב את השכונה.

הנאשם 2 למד בבתי ספר ובעת מעצרו היה תלמיד כיתה י"ב בבית ספר אxxxxx בבית חנינה. על-פי דיווחי בית הספר וההורים, עד מעצרו תפקודו הלימודי והחברתי היה תקין, מעולם לא היה בקשר עם גורמי טיפול ואף השתתף כנדרש בלמידה מרחוק בשל משבר הקורונה. עם זאת, בשנת 2019 הופנה לשירות המבחן על רקע חשד למעורבות בעבירה אך בסופו של דבר התיק נסגר. כבר משלב המעצר בהליך הנוכחי היה שיתוף פעולה מלא מצד ההורים ומצד הנאשם 2 גם לעניין אפשרות של מסגרת טיפולית, אך בסופו של דבר הוא נעצר עד תום ההליכים. תקופת המעצר הייתה קשה לו בשל עצם המעצר והמרחק ממשפחתו, בשל פציעתו ברגלו בעת שטיפת רצפה ובעיקר בשל בעיה מולדת בסינוסים המקשה על הנשימה בעיקר במהלך השינה והיעדר טיפול תרופתי קבוע. הוא מנסה לנצל את תקופת המעצר באופן חיובי ואף לומד במהלכו, אך בשל רצונו להשלים את לימודי התיכון ולהיבחן בבחינות הבגרות, בכוונתו לעשות כן לאחר שישוחרר.

הנאשם 2 הודה במעורבותו בעבירות, הביע חרטה כנה ולדבריו, הפיק את הלקחים מהמעשים. לדבריו, עבר את העבירות בהשפעת אחרים שהפעילו עליו לחץ להצטרף אליהם והוא התקשה לסרב. עם זאת לטענתו, כלל לא עבר את העבירות ממניעים פוליטיים. הוא מכיר בטעותו בכך שהצטרף אל האחרים מבלי לחשוב על חומרת העבירות, על השלכותיהן ועל תוצאותיהן האפשריות. המעצר שימש עבורו גורם מרתיע וניכר כי הפנים את האיסור לעבור על החוק ואף התחייב שלא לחזור על המעשים וכן הביע תקווה כי העונש שיושת עליו יהיה קצר מזה שעליו הוסכם.

הוריו של הנאשם 2 הופתעו ממעצרו והתקשו להאמין שהיה מעורב במעשים. הם מגנים כל אלימות, לדבריהם, אף הם סובלים מההתפרעויות בקרבת ביתם וכי הם פועלים למנוע כל מעורבות של ילדיהם באותן הפרות סדר או בכל עבירה אחרת על החוק. שירות המבחן התרשם כי מדובר בהורים המחנכים את ילדיהם לערכים נורמטיביים וחיוניים אשר

מגויסים לסייע לבנם.

שירות המבחן עמד על גורמי סיכוי רבים לשיקומו של הנאשם 2 ובכלל זה: העובדה שזו המעורבות הראשונה של מי מבני משפחתו בפלילים; הודאתו, הכרתו באחריותו למעשים, חרטתו הכנה והתחייבותו להימנע ממעורבות פלילית נוספת; טרם מעצרו היה תלמיד עם רצון ומוטיבציה להמשיך לימודים ואף הדיווחים בעניינו מבית הספר היו חיוביים; נכונותו ונכונות הוריו לשיתוף פעולה עם תהליך טיפולי; מצב כלכלי יציב של המשפחה, הורים בעלי יכולת להצבת גבולות והתנגדותם לעבירות. מנגד הצביע שירות המבחן על כך שגורמי הסיכון להישנות עבירות מצד הנאשם 2, הם חומרת העבירות ונסיבותיהן, היגררותו אחר אחרים ללא יכולת להתנגד ולהימנע מלעבור את העבירות, מקום מגורי המשפחה והסיכון לחיכוך חוזר עם רשויות החוק.

שירות המבחן הטעים כי ישנו צורך להמשיך מסגרת טיפולית בכל הנוגע לנושא ההימנעות מהישנות עבירות, אך לנוכח העונש שעליו הוסכם, נראה כי הדבר לא יתאפשר. מטעם זה אף לא הובאה המלצה עונשית, אך הומלץ כי בעת קביעת העונש, יישקלו גורמי הסיכוי לשיקומו.

38. **טענות הצדדים ודברי הנאשם:** באי-כוח הצדדים ביקשו לכבד את הסדר הטיעון. הנאשם 2 הצטרף אל דברי בא-כוחו ולא ביקש להוסיף עליהם.

39. **גזר הדין ונימוקיו:** בעת שקילת העונש נשקל גילו הצעיר של הנאשם 2, נסיבותיו כפי שפורטו בתסקיר, העובדה שהוא נעדר הרשעות קודמות, הודאתו בעבירות והחרטה שהביע על מעשיו. כן נשקלו גורמי הסיכוי הממשיים לשיקומו לעומת גורמי הסיכון להישנות עבירות מצדו, וכן נשקלה מדיניות הענישה הנוהגת, כמפורט לעיל במסגרת הדיון בעניין הנאשם 1.

לנוכח שיקולים אלו מצאתי כי העונש שעליו הוסכם במסגרת הסדר הטיעון הולם את העבירה שבה הורשע הנאשם 2 ועל כן החלטתי לכבדו. עם זאת, לנוכח תקופת המאסר, גילו הצעיר והעובדה שלא נגרם נזק ממעשיו, לא מצאתי לנכון לחייבו בתשלום קנס.

40. **גזר הדין בעניין הנאשם 2 - סיכום:**

א. מאסר בפועל למשך **שבעה-עשר חודש**, החל מיום מעצרו ביום 8.3.2021.

ב. מאסר מותנה למשך ארבעה חודשים. הנאשם לא יישא עונש זה, אלא אם כן יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר עבירת הצתה, ניסיון לעבור עבירת הצתה או כל אחת מהעבירות הנוספות שבהן הורשע בהליך זה או ניסיון לעבור עבירה מהעבירות שבהן הורשע או עבירה אחרת לפי חוק המאבק בטרור. תנאי זה לא יחול על עבירת התפרעות.

ג. מאסר מותנה למשך חודשיים. הנאשם לא יישא עונש זה, אלא אם כן יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר עבירת התפרעות.

IV דיון בעניין הנאשם 3

41. הכרעת הדין: הנאשם 3, קטין יליד א.א.2004, הודה במסגרת הסדר טיעון בעובדות כתב האישום המתוקן, כפי שפורטו לעיל. בהתאם לכך נקבע כי עבר את העבירות שבהן הואשם רק **באישום הראשון**: השתתפות בהתפרעות (סעיף 152 בחוק); מעשה טרור של ניסיון הצתה (סעיפים 448(א) סיפה, 25 ו-29 בחוק וסעיף 37 בחוק המאבק בטרור); פעולה בנשק למטרות טרור (סעיף 30(א) בחוק המאבק בטרור וסעיף 29 בחוק).

בהיעדר מחלוקת בעניין שאלת ההרשעה ולאחר בחינת תסקיר שירות המבחן בעניינו, הנאשם 3 **מורשע** בכל העבירות האמורות.

42. הסדר הטיעון: על-פי הסדר הטיעון, הוסכם כי על הנאשם 3 יושתו 12 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס.

43. תסקיר שירות המבחן לנוער: הנאשם 3 הוא הבן השני מבין ארבע ילדים. הוריו התגרשו לפני כארבע שנים. הוא ואחיו נשארו לגור עם אמו במחנה הפליטים שועפאט בדירת שני חדרים, בדוחק ובהיותם נתונים למצוקה כלכלית קשה. האב נישא שנית, גר בארבע גר מגיע מדי שבוע למספר ימים לדירה שהוא שוכר במחנה הפליטים שועפאט, לצורך עבודתו בארבע בירושלים. בעבר הרחוק (לפני כ-18 שנה), נשא בעונש מאסר בשל הסעת שב"ח. האם עקרת בית, סובלת מבעיות בריאות ומתפרנסת רק מקצבת המזונות שנותן האב. אחת מאחיותיו הצעירות של הנאשם 3 סובלת מבעיות בריאות קשות.

הנאשם 3 למד שמונה שנות לימוד ולאחריהן עזב את הלימודים כדי לסייע בפרנסת המשפחה. הוא עבד בעבודות מזדמנות שונות וטרם מעצרו, עבד עם אביו בחנות בארבע. בשנת 2018 הועבר עניינו לשירות המבחן בשל חשד למעורבות במספר עבירות, אך בסופו של דבר התיקים נסגרו. במהלך תקופת המעצר הוא מסתגל למעצר, אך מתקשה להתמודד עם המרחק ממשפחתו.

הנאשם 3 מודה בעבירות שעבר, טען כי עבר אותן בהיותו צעיר מבלי שהבין את חומרתן ולאחר שנגרר אחר אחרים ונכנע ללחציהם. עתה ולנוכח מעצרו הוא בין את חומרת העבירות, מתחרט על מעשיו, הפיק לקחים, מבין את המחיר שנדרש לשלם לנוכח המעשים וכן הוא מתחייב להימנע מעבירות נוספות בעתיד. אף הוא הביע תקווה כי יושת עליו עונש קצר מזה שעליו הוסכם, כדי שיוכל לשוב לחיים נורמטיביים, לסייע לאמו ולבנות את עתידו.

האב הביע צער על מעורבותו של בנו בעבירה ועל ההשלכות העשויות להיות להרשעתו על עתידו. הוא מגויס לסייע לבנו

ואף התחייב להשגיח עליו כדי למנוע הישנות עבירות מצדו. האב אף הדגיש כי הוא מתנגד למעשים שבעטים הורשע וכי הוא מגנה את מעורבותו בהם.

שירות המבחן ציין כי גורמי הסיכוי לשיקום הנאשם 3 הם הודאתו, הכרתו באחריות למעשיו, והתחייבותו להימנע ממעורבות פלילית חוזרת; התנגדות אביו למעשים ולעבירה על החוק; כוונתו לחזור ולעבוד עם אביו כדי לסייע בפרנסת המשפחה; מחויבות האב להיות מעורב בחיי בנו ולהציב לו גבולות. מנגד צוינו גורמי הסיכון להישנות העבירות, הכוללים את חומרת העבירות ונסיבותיהן, גירושי ההורים וחוסר התיאום ביניהם, נסיבות העבירות אשר נעברו לאחר היגררות אחר אחרים וכניעה ללחציהם, מוטיבציה נמוכה להסתייע בטיפול מטעם שירות המבחן.

שירות המבחן סבור כי הנאשם 3 יכול היה להסתייע במסגרת טיפולית מטעמו, אך לנוכח משך מעצרו ובשל העונש שעליו הוסכם, נמנע מלהמליץ על כך. הומלץ אפוא, להתחשב במשך מעצרו ובגורמי הסיכוי לשיקומו, בגילו הצעיר ובכך שזו הפעם הראשונה שבה הועמד לדין.

44. **טענות הצדדים ודברי הנאשם:** באי-כוח הצדדים ביקשו לכבד את הסדר הטיעון. הנאשם 3 אמר כי אינו מעוניין להוסיף על דברי בא-כוחו.

45. **גזר הדין ונימוקיו:** בעת שקילת העונש נשקל גילו הצעיר של הנאשם 3, נסיבותיו ונסיבות משפחתו המורכבות, לרבות המצוקה הכלכלית, כפי שפורטו בתסקיר, היותו נעדר הרשעות קודמות, הודאתו בעבירות והחרטה שהביע על מעשיו. כן נשקלו גורמי הסיכוי לשיקומו לעומת גורמי הסיכון להישנות עבירות מצדו וכן נשקלה מדיניות הענישה הנוהגת, כפי שפורטה לעיל במסגרת הדיון בעניין עונשו של הנאשם 1.

לנוכח שיקולים אלו מצאתי כי העונש שעליו הוסכם במסגרת הסדר הטיעון אמנם מחמיר מעט לעומת מדיניות הענישה שהוצגה, אך הוא הולם את העבירה שבה הורשע הנאשם 3 ועל כן החלטתי לכבדו. עם זאת, לנוכח תקופת המאסר, גילו הצעיר המוצקה הכללית הקשה של משפחתו והעובדה שלא נגרם נזק ממעשיו, לא מצאתי לנכון להשית קנס.

46. **גזר הדין בעניין הנאשם 3 - סיכום:**

א. מאסר בפועל למשך **שניים-עשר חודש**, החל מיום מעצרו ביום 9.3.2021.

ב. מאסר מותנה למשך ארבעה חודשים. הנאשם לא יישא עונש זה, אלא אם כן יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר עבירת הצתה, ניסיון לעבור עבירת הצתה או כל אחת מהעבירות הנוספות שבהן הורשע בהליך זה או ניסיון לעבור עבירה מהעבירות שבהן הורשע או עבירה אחרת לפי חוק המאבק בטרור. תנאי זה לא יחול על עבירת התפרעות.

ג. מאסר מותנה למשך חודשיים. הנאשם לא יישא עונש זה, אלא אם כן יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר עבירת התפרעות.

V גזר הדין - סיכום

הערה לפני סיכום בעניין הסדרי הטיעון

47. ע"פ 1958/98 פלוני נ' **מדינת ישראל**, פ"ד נז(1) 577 (2002), אשר נדון לפני הרכב של תשעה שופטים, עסק בהרחבה בנושא הסדר הטיעון על היבטיו השונים, לרבות תכליותיו, יתרונותיו, חסרונותיו והנסיבות שבהן יוכל בית המשפט לדחותו. במסגרת דיון זה נדונו בהרחבה גם יתרונותיו של הסדר הטיעון. בפסק הדין העיקרי, אשר ניתן מפי כבוד השופטת (כתוארה אז) ד' ביניש, הודגש גם האינטרס הציבורי המחייב עידודם של הסדרי טיעון משורה של טעמים ובכלל זה, הצורך להקל בעומס המוטל על בית המשפט. לא בכדי נקבע בחוק העונשין, כי הודאה, הכרה באחריות ושיתוף פעולה מצד נאשם, ישמשו שיקול מקל בענישה (גם אם כפירה וניהול משפט לא יזקפו לחובת הנאשם (סעיף 40א(6) בחוק). כאמור שם (בפסקה 18):

"הכול מסכימים כי האינטרס הציבורי במובנו הרחב מחייב את בתי-המשפט לעודד קיומם של הסדרי טיעון. קיום הסדרי טיעון מאפשר פריסה רחבה יותר של אכיפת החוק ובכך יש כוח מרתיע כשלעצמו, העשוי לאזן את אפקט ההקלה בעונש במקרה הקונקרטי. הסדר טיעון אשר נכרת בהתאם לכללים ועל-פי שיקולים ראויים, מקצר את עינוי הדין של הנאשם ושל נאשמים פוטנציאליים הממתינים לכתב-אישום נגדם. ההסדר מסייע לרשויות האכיפה בהעמדת עבריינים נוספים לדין, והוא מבטיח ענישה שאינה מרוחקת בזמן ממועד ביצוע העבירה. **הוא חוסך את המשאבים הרבים המושקעים בניהול הליך פלילי, לעיתים מורכב וממושך, המכביד הן על התביעה הן על הנאשם, והוא מפנה את בית-המשפט העמוס לעייפה לעיסוק בתיקים אחרים.** מבחינה ערכית, יש להסדר הטיעון ערך מוסף כאשר העבריין מקבל על עצמו אחריות למעשיו. בנוסף על כל אלה, הסדר טיעון מסייע לנפגע העבירה בהביאו בחשבון את הצורך בשיקומו המהיר ובמניעת פגיעה נוספת בו עקב העדתו" (ההדגשות אינן במקור).

לנוכח חשיבותו של השיקול שעניינו הצורך **להתחשב בעומס הרב המוטל על בתי המשפט**, עליו לעמוד גם לנגד עיני המאשימה ולהישקל הן בעת בחינת האפשרות לסיים הליך פלילי בדרך של הסדר טיעון ואף בעת קביעת תוכנו.

כידוע, תכליתו של תיקון מספר 113 של חוק העונשין, שעניינו 'הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה', היא "לכוון את שיקול דעתו של השופט בגזירת הדין ולצמצם את פערי הענישה מקום שאינם מוצדקים, אך זאת תוך הותרת שיקול דעת בידיו בקביעת העונש הסופי" (מתוך החלק הכללי בדברי ההסבר להצעת החוק (הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 92) (הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה), התשס"ו-2006, ה"ח הממשלה, התשס"ו, מס' 241, עמ' 446).

תיקון זה אמנם הביא עמו שינוי מבורך בכל הכרוך בגזירת עונשם של נאשמים, בהיותו מחייב את בית המשפט לערוך תהליך מובנה של קביעת העונש אשר יבטיח, ככל הניתן, כי העונש שיושג על הנאשם ייקבע בהתאם לעיקרון ההלימה. עם זאת, אין זה סוד כי תהליך מובנה זה מטיל מעמסה רבה כבדה נוספת על בית המשפט, אשר לעתים נדמה כי אלו העוסקים בתחום המשפט הפלילי, אשר אינם מורגלים בהגשת כתבי טענות בכתב, אינם ערים לכך די הצורך. דומה אפוא, כי על המאשימה לשקול גם שיקול זה, בין כלל שיקוליה, בעת שהיא בוחנת את תוכנו של הסדר הטיעון, אם יכלול עונש מוסכם, אשר יקל על העומס המוטל על בית המשפט, או אם לא יכלול עונש מוסכם, באופן שיחייב את בית המשפט לכתוב גזר דין מנומק על-פי תיקון מס' 113 על כל הכרוך בכך.

כל זאת במיוחד במקום שבו בעניינם של רוב הנאשמים המעורבים הושגו הסדרי טיעון הכוללים עונשים מוסכמים. התקשיתי להבין על שום מה לא השכילה המאשימה לשקול גם את השיקול שעניינו כיבוד זמנו היקר של בית המשפט גם בעניינו של הנאשם 1, או מדוע לא השכילה להסכים לכך שאף בעניינו יושג עונש בהתאם לעיקרון ההלימה.

גזר הדין - סיכום

48. סיכום גזר הדין הוא אם כן, כלהלן:

49. גזר הדין בעניין הנאשם 1 (קוואסמה):

א. (1) מאסר בפועל למשך **ששה-עשר חודש**, החל מיום מעצרו ביום 8.3.2021.

(2) הפעלת המאסר המותנה למשך **שישה חודשים** שהושת בת"פ (שלום-נוער, ירושלים) 60391-12-16 (מיום 2.10.2017), **חציו (שלושה חודשים) בחופף וחציו (שלושה חודשים) במצטבר**.

(3) הפעלת המאסר המותנה למשך **ארבעה חודשים**, שהושת בת"פ (מחוזי-נוער, ירושלים) 9422-05-18 (מיום 31.10.2018), **חציו (חודשיים) בחופף וחציו (חודשיים) במצטבר**.

סך כל תוקפת המאסר בפועל היא **עשרים ואחד חודשי מאסר בפועל**, החל מיום המעצר, ביום 8.3.2021.

ב. (1) מאסר מותנה למשך שישה חודשים. הנאשם 1 לא יישא עונש זה, אלא אם כן יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר עבירת הצתה, ניסיון לעבור

עבירת הצתה או כל אחת מהעבירות הנוספות שבהן הורשע בהליך זה או ניסיון לעבור עבירה מהעבירות שבהן הורשע או עבירה אחרת לפי חוק המאבק בטרור. תנאי זה לא יחול על עבירת התפרעות.

(2) מאסר מותנה למשך שלושה חודשים. הנאשם 1 לא יישא עונש זה, אלא אם כן יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר עבירת התפרעות.

50. גזר הדין בעניין הנאשם 2 (פלוני א'):

א. מאסר בפועל למשך **שבעה-עשר חודש**, החל מיום מעצרו ביום 8.3.2021.

ב. מאסר מותנה למשך ארבעה חודשים. הנאשם לא יישא עונש זה, אלא אם כן יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר עבירת הצתה, ניסיון לעבור עבירת הצתה או כל אחת מהעבירות הנוספות שבהן הורשע בהליך זה או ניסיון לעבור עבירה מהעבירות שבהן הורשע או עבירה אחרת לפי חוק המאבק בטרור. תנאי זה לא יחול על עבירת התפרעות.

ג. מאסר מותנה למשך חודשיים. הנאשם לא יישא עונש זה, אלא אם כן יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר עבירת התפרעות.

51. גזר הדין בעניין הנאשם 3 (פלוני ב'):

א. מאסר בפועל למשך **שניים-עשר חודש**, החל מיום מעצרו ביום 9.3.2021.

ב. מאסר מותנה למשך ארבעה חודשים. הנאשם לא יישא עונש זה, אלא אם כן יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר עבירת הצתה, ניסיון לעבור עבירת הצתה או כל אחת מהעבירות הנוספות שבהן הורשע בהליך זה או ניסיון לעבור עבירה מהעבירות שבהן הורשע או עבירה אחרת לפי חוק המאבק בטרור. תנאי זה לא יחול על עבירת התפרעות.

ג. מאסר מותנה למשך חודשיים. הנאשם לא יישא עונש זה, אלא אם כן יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר עבירת התפרעות.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך ארבעים וחמישה יום.

ניתן היום, ו' בכסליו התשפ"ב, 10 בנובמבר 2021, במעמד הנאשמים ובאי-כוח הצדדים, כמפורט בפרוטוקול הדיון מהיום.

**תמר בר-אשר,
שופטת**